

Amts 1ste Valgfreds (Winther) stillede Endringsforslag og den af Forespørgslens Stillere stillede motiverede Dagsorden.

Formanden: Førend Forhandlingerne gaae videre, vil jeg gjøre ærede Medlemmer opmærksomme paa, at naar jeg ved Mødets Begyndelse angav, at Endringsforslagene til det først indgivne Forslag til en motiveret Dagsorden og derefter dette vilde komme først under Afstemning og derpaa det Forslag til en Dagsorden, som er indgivet idag, troer jeg dog efter nærmere Overveelse, saaledes som Forslagene staae i Forbindelse med hinanden, at det vil være rigtigst at afstemme det idag indgivne Forslag først, og forsaavidt dette vedtages, vil da Spørgsmaalet om en Dagsorden være afgjort; men, forsaavidt dette Forslag forkastes, afstemmes der over Endringsforslagene til det tidligere indgivne Forslag og over dette selv. Jeg antager ikke, at der fra Thingets Side vil være Noget til Hinder for, at jeg gjør denne Afvigelse fra, hvad jeg udtalte ved Mødets Begyndelse.

Ordf. Jeg bad igaar om Ordet, da der kun forelaa eet Forslag til en motiveret Dagsorden, fordi jeg ønskede at udtale Grunden, hvorfor jeg ønskede at stemme imod den. Dette Forslag slutter sig paa det Nærmeste til den Forespørgsel, der er bleven fremsat af de ærede Forslagsstillere, og jeg maa tilstaae — og der er vistnok Andre, der ville give mig Ret deri —, at jeg i det Hele taget beklager, at denne Forespørgsel og dette Skridt ere komne frem. Jeg gjør det af den Grund, at jeg nærer den Overbeviisning, at en Bedømmelse af de Forhold, som fandt Sted paa hiin ulykkelige Dag paa Als, efter min Overbeviisning ikke er mulig i nogen gennemgaaende Grad nu, og selv om den var mulig, vilde jeg sige, at det Dieblit, der nu skulde vælges dertil, er endnu uheldigere, end om man havde grebet Leiligheden tidligere. Jeg fatter meget vel de ærede Forslagsstilleres Mening, at det ikke skulde være en egentlig Dom, de ønske, til Undergivelse af Straf for de Bedkommende, som man maatte skjøne ikke fuldkommen havde opfyldt, hvad man ventede af dem; men paa

den anden Side kan jeg ikke indsee, hvorledes det kan være deres Tanke, at Saadant kunde gennemføres, uden at det maatte komme til egentlig Retskjendelse. Hvis en Undersøgelse finder Sted af civile og militære Commissaireer, vilde der jo efter Forslagsstillernes egen Forudsætning komme et saadant Resultat, at der udtaltes Tvivl eller endog for Udskilliges Vedkommende Visshed for, at de paa det og det Punkt ikke i fuld Maade have gjort, hvad de skulde; men i saa Fald vil der utvivlsomt være ligesaa stor Berettigelse for alle dem, som en saadan Udtalelse maatte gaae imod, til at fordrø en virkelig sagkyndig og retslig Undersøgelse af deres Forhold, for at ikke det moralske Tryk og den moralske Skam, fremkaldt ved en Undersøgelse eller Kjendelse, som ikke havde fuldgyltig retslig Form, skulde hvile paa dem, en Kjendelse, som i Folkets Dine alligevel vilde blive betragtet som Noget værd. Men endnu mere maa jeg fremhæve, at jeg anseer det for i allerhøieste Grad ilde betænkt nu at foretage en saadan Undersøgelse, efterat vi have reorganiseret vor Armeé. Hvis en Undersøgelse havde fundet Sted tidligere, vilde Alt, hvad derved maatte fremkomme, maaskee have været et Materiale, der kunde have nogen Anvendelse overfor selve Reorganisationen, som Armeen skulde undergaae, men efter dette seer jeg ikke rettere end, at det i allerhøieste Grad vilde bringe vor Armees hele Sammenhold i Fare, naar det skulde tænkes, at en Commission skulde nedsettes, der fremkaldte Vidneforklaringer fra jeg kan vel sige 100 og atter 100 Officerer for eller imod andre 100 Officerer, der maaskee som Overordnede eller Underordnede nu staae i det næreste Forhold til hverandre. Dette vilde bringe en fuldstændig Oprivning af Alt, hvad der nu holder vor Officerstand og dermed vor Armeé sammen; Armeen vilde i Virkeligheden i al den Tid, Undersøgelsen stod paa, maaskee i Aar og Dag, være ikke lidet mindre effectiv, end vi gjøre Regning paa, at den nu er. Derfor anseer jeg det for Nutidens Skyld, for Fremtidens Skyld og netop „i vor Armees velforstaaede Interesse“ for at være yderst uheldigt, om man nu vilde fremtvinge sli­ g Undersøgelse fra Fortiden. Men dertil kom-